

MAGYAR NEMZET

Szombat, 1959. augusztus 1.

1 nem több-e mint 16?

Szabadtéri színpadok és nyári színház

Budapest 22 kerületében 16 szabadtéri színpad működik, de ha az üzemek és szakszervezetek színpadait is beleszámítjuk, kétszer ennyi. Legszínvonalasabb közöttük az Operaház margitszigeti színpada. Az Országos Rendező Iroda látja el műsorral az Állatkerti Színpadot. Ez idén felerészben, jövőre terv szerint egészen a József Attila Színház szerepel a XIII. kerületi tanács ugyancsak margitszigeti Vörösmarty Színpadán. Kizárólag színi produkcióknak ad helyet a VIII. kerületi Kulich Gyula Színpad is. Négy nagyobb létesítmény kertmoziként is működik, de a hét egyes napjain színpadi vagy esztrádműsorokat hirdet. Ezek: a X. kerületi Csajkovszkij, amely most bővült szélesvásznú kertmozivá is, a nemrég épült XI. kerületi Bartók és az ugyancsak mostanában megújított XII. kerületi Városmajori Színpad, valamint a XIV. kerületi Rózsavölgyi. A többiek nagyobb részt kertmoziként használatosak, és csupán alkalmyszerűen látnak vendégül egy-egy ünnepséget vagy esztrádműsort.

Hogyan születik egy szabadtéri színpad? Leginkább a környék lakosságának igényéből, saját kezdeményezésre és a lakosság társadalmi munkájával. A kerületi tanácsok a községfejlesztési alaptól járulnak hozzá, ha pedig üzemi vagy szakszervezeti létesítmény, akkor ezek anyagi ereje áll a társadalmi lelkesedés mellé. A vajúdas rendszerint évekig tart. Előbb elkészül egy egyszerű vetítőszen és nézőtér. Később »korszerűsítik« a padokat, nagyobbítják a színpadot, öltözöt, világító berendezést építenek. Néhány év alatt tűrhető szabadtéri színpaddá fejlődik. Olykor ez a folyamat egyszerűbb: a Bartók Színpad már eleve színvonalassá épült, s mindössze a gyakorlatban kiütköző hibákat kell a jövő évadra kiküszöbölni.

Ilyenformán szinte évente emelkedik a szabadtéri színpadok száma részben új építményekkel, részben kertmoziból előlépő színpadokkal. Csak hogy a szabadtéri színpadokat mindössze tűzrendészeti előírás köti, egyébként sem a fővárosi tanács, sem más szerv nem ellenőrzi, vajon alkalmasak-e színelőadások céljára. Legtöbbjük nem is alkalmas. A padosok kényelmetlenek, az akusztika tökéletlen, a világítás nem megfelelő, a színpad dobog, a szomszédos utcák és terek forgalma belezajong az előadásokba, esetleges zivatar ellen a közelben sincs védelem.

Bár a mozik esetében is hasonló a helyzet, mégis a közeljövő e téren jelentős előrelépést tartogat. Az épülő Vörös Csillag mozi ugyanis korszerű klímaberendezést kap. Kellemesen hűtött nézőtéren lehet majd élvezni az előadásokat. Ezzel együtt módosí-

tani kell majd a »hűtött nézőtér« fogalmát, amit ugyanis a műsorok ma ilyennek tünhetnek fel, valójában nem az, hanem csupán szellőzött. Természetesen az is döntő különbség, hogy a zsúfolt nézőteret elhasznált, áporodott, fullasztó levegő tölti-e meg, vagy friss — bár a friss ez esetben nem jelent üdítőt, hiszen nyáron nem ritka a 26—30 fokos »friss« levegő sem. A korszerű légkondicionáló berendezés azonban, amilyent a Vörös Csillag mozi is kap, valóban hűti a nézőtérre beáramlott levegőt s páratartalmát is úgy befolyásolja, hogy az a legkellemesebb legyen. Ennek jelentőségét akkor értékelhetjük, ha meggondoljuk, hogy a néhány nappal ezelőtti trópusi kánikula elviselhetetlen levegője 80—90 százalék relatív páratartalmú volt, a kellemesen kondicionált levegő viszont 55—60 százalékos nedvességű. A normális páratartalmú forróbb levegő is elviselhetőbb, mint az alacsonyabb hőfokú, de magas páratartalmú.

A modern légkondicionáló berendezés a levegő hőmérsékletét és relatív nedvességét a külső időjáráshoz alkalmazkodva önműködően úgy állítja be, hogy a teremben tartózkodó személyek természetes kalóriavesztése — hőleadása — a legkellemesebben menjen végbe. »Hétköznapi« nyelvre lefordítva ez azt jelenti, hogy télen 20 fokos, nyáron valamivel magasabb, legfeljebb 26 fokos állandó hőmérsékletet biztosít 55—60 százalék relatív nedvességtartalommal s így a kondicionált levegőben tartózkodó személyek kellemes, huzatmentes levegőben, jól érzik magukat.

Vajon nem lenne-e helyesebb, ha a szabadtéri színházak számának további növelése helyett egyik állandó kőszínházunkat felszerelnék korszerű légkondicionáló berendezéssel és ezzel lehetővé válna, hogy nyáron is tartssanak benne művészi szintű előadásokat az időjárás viszonyosságaitól függetlenül? *Egyetlen kisméretű szabadtéri színpad építési költségén elvégezhető lenne ez a változtatás* valamelyik színházunkban, akár a Nemzetiben, akár a Néphadseregben, ahol a meglévő berendezést kellene csupán átalakítani. A ráfordított költség két nyári idény alatt visszatérülne, ha ezeken az előadásokon a jegyek ára csupán 1—2 forinttal emelkednék.

Modern, kulturált színházi élet alighanem csak így képzelhető el. S ha a szabadtéri színpadok ideai műsorát figyeljük, még sürgetőbbnek érezzük az igényt: egyik színházunkat tegyük alkalmassá arra, hogy a nyári hónapok alatt hajlékot adhasson komoly, igényes műsoroknak és drámáknak. Egyetlen ilyen színházzal többre jutnánk, mint a szabadtéri színpadok további szaporításával.